

**RADA GMINY
SANOK**

**UCHWAŁA NR XXXVIII/281//2021
RADY GMINY Sanok
z dnia 13 lipca 2021 roku**

w sprawie zmiany Uchwały w sprawie przyjęcia Soleckiej Strategii Rozwoju Wsi Liszna

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.)

**Rada Gminy Sanok
uchwala, co następuje:**

§ 1.

W Uchwale NR XXXVI/259/2021 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Soleckiej Strategii Rozwoju Wsi Liszna zmienia się załącznik, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sanok.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Sanok
Tadeusz Wojtas

11/11/11

11/11/11

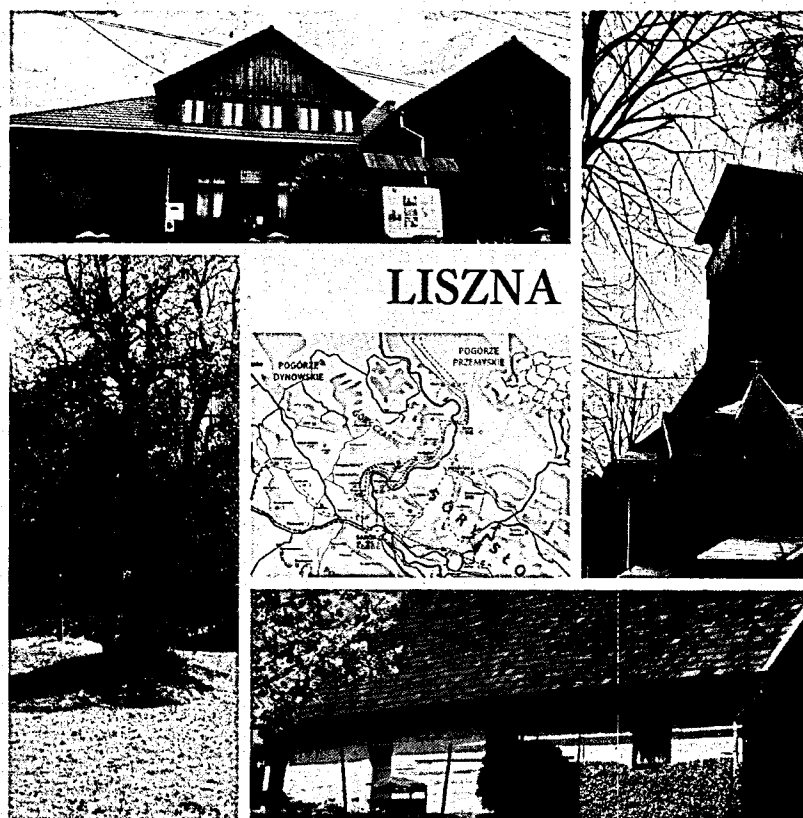
11/11/11

11/11/11

11/11/11

**RADA GMINY
SANOK**

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi Liszna na lata 2021-2025

Gmina Sanok

Liszna 2021r.

Spis treści

Wstęp i opracowanie	3
I. Analiza zasobów	4
II. Analiza SWOT	11
III. Analiza potencjału rozwojowego wsi	13
IV. Wizja odnowy i rozwoju wsi	14
V. Plan działań priorytetowych	15
VI. Plan i Program Odnowy Wsi	17
VII. Dokumentacja fotograficzna miejscowości Liszna	23

Wstęp i opracowanie

Niniejsza Strategia została opracowana na potrzeby uczestnictwa sołectwa Liszna w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi na lata 2021-2025 przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 263/5217/21 z dnia 23 marca 2021 r. Strategia przekazuje kompleksowy opis miejscowości oraz wskazuje kierunki rozwoju i misję sołectwa opracowaną przy współpracy członków Grupy Odnowy Wsi Liszna oraz pracowników Urzędu Gminy Sanok.

W opracowaniu dokumentu udział wzięli:

1. Członkowie Grupy Odnowy Wsi Liszna

- Piotr Baran
- Edyta Poznańska
- Anna Styś
- Sebastian Szarek

2. Gminny Koordynator „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025”

- Agnieszka Ciepluch

Warsztaty z cyklu “Planowanie w procesie odnowy wsi” zorganizowane zostały przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w ramach „Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025”

Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego:

- Waldemar Pałys
- Iwona Kochan-Warowna
- Maria Szal-Bokota

Warsztaty w formie on-line odbyły się w dniu 24 marca 2021 r.

I. Analiza zasobów

ZASOBY – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu		
		Małe	Duże	Wyróżniające
Przyrodniczy				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	<p>Miejscowość Liszna położona jest na terenie Gminy Sanok, w powiecie sanockim w województwie podkarpackim.</p> <p>Miejscowość zajmuje obszar o powierzchni 596,90ha. Usytuowana jest w południowo-wschodniej części gminy Sanok, administracyjnie sąsiaduje z miejscowościami: Międzybrodzie, Dębna, Tyrawa Solna oraz z miastem Sanok. Geograficznie sołectwo jest usytuowane w Górach Słonnych nad rzeką San, pomiędzy kulminacją Orli Kamień 518 m n.p.m, Moczarki 584 m n.p.m., Słony Wierch 671 m n.p.m.</p> <p>Gmina posiada różnorodną strukturę funkcjonalno-przestrzenną. Charakteryzuje ją wysoki udział kompleksów leśnych (lesistość w 2014 r. wyniosła 39,7% - ponad 9 100 ha) oraz stosunkowo wysoki łąk i pastwisk (ok. 16%). Użytki rolne stanowią niemal 53% powierzchni gminy, w tym grunty orne 36% 10. Teren poprzecinany jest licznymi jarami ze strumykami i potokami oraz zróżnicowany pod względem wysokości.</p>		x	
stan środowiska	<p>Liszna to malowniczo położona i urokliwa miejscowość, z niewielkim ruchem pojazdów, a co za tym idzie niską emisją dźwięków i czystym powietrzem. W miejscowości brakuje kanalizacji sanitarnej, co niestety negatywnie wpływa na stan środowiska naturalnego.</p> <p>Atuty - czyste powietrze, dużo terenów zielonych, czyste lokalne potoki.</p>		x	
walory klimatu	<p>Zgodnie z klasyfikacją klimatyczną Romera na obszarze Gminy Sanok występuje klimat górski i podgórski typu zaciśy śródgórskich krainy samborsko-sądeckiej. Charakteryzuje się on ciepłym latem oraz surowymi zimami. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,7oC, średnie roczne opady mieszczą się w granicach 737-912 mm. Okres wegetacyjny na terenie gminy trwa około 210 dni. Dominującymi wiatrami wiejącymi nad obszarem Gminy Sanok są wiatry południowo-wschodnie.</p>			x

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

	<p>Warto nadmienić, że do 1939 r. w Lisznej istniały dwa sanatoria, a na terenie wsi odnajdziemy bogactwo źródeł mineralnych.</p> <p>W sanatoriach wykorzystywano mikroklimat gór, z którego dobroczynnych efektów można czerpać do dnia dzisiejszego. Wszystko to znacznie podnosi rangę atrakcyjności tego miejsca i daje możliwość realnego, tradycyjnego odpoczynku na łonie natury.</p>			
walory szaty roślinnej	<p>Pośród miejscowego drzewostanu dominują gatunki takie jak: jodła i buk. Wśród pozostałych gatunków odnaleźć możemy dąb, grab, brzoza, modrzew i sosna. W lokalnych lasach rzadziej spotkamy jawory, osiki, lipy drobnolistne oraz czereśnie ptasie. Z krzewów dominują leszczyny pospolite. W runie występują rośliny: konwalijka dwulistna, konwalia majowa, czworolist pospolity, kopytnik, kokoryczka wielokwiatowa, kokorycz pełna, miodunka miękkowłosa, pierwiosnka wyniosła.</p>	x		
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	<p>Wychodnia Skalna „Orli Kamień” - miała status pomnika przyrody jedynie nieco ponad rok i choć wykreślono ją z rejestru, nie straciła nic z walorów, dla których została w nim umieszczona. Nadal jest jedynym z najpiękniejszych tworów przyrody nieożywionej na tym obszarze.</p> <p>Obiekt tworzą malowniczo ukształtowane skałki wieńczące grzbiet skalny. Otacza je zwarty drzewostan jodłowo – bukowy. Skałki zbudowane są z jednej ławicy średnioziarnistego piaskowca zawierającego nieregularnie rozmieszczone ziarna wielkości nawet 2 cm., należącego do warstw dolnologicznych. Tworzą one pas długości ok. 54 m przebiegający z północnego zachodu na południowy wschód. W niektórych kamiennych fragmentach dopatrzyć się można sylwetki orła, któremu skałki zawdzięczają nazwę, bo ponoć ptak ten niegdyś tam gnieździł. Powierzchnię skał zdobią różnorodne formy charakterystyczne dla zwietrzałego piaskowca, m.in. wymieniane już wcześniej struktury komórkowe czy kociołki wietrzeniowe¹.</p>	x		
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	<p>Na terenach Leśnictwa Liszna w oczkach wodnych można spotkać takie gatunki jak: traszka karpacka, traszka grzebieniasta oraz kumak górski. W pobliżu górskich potoków spotkać można salamandrę plamistą. W okolicach lasów i mokradeł występuje rzekotka drzewna. Ponadto na terenie powiatu sanockiego spotkać można ropuchę zieloną i ropuchę szarą. Jeśli chodzi o ptaki, występuje tutaj wiele rodzajów. Wśród drapieżników okolice są schronieniem dla gronostaji, łasic, tchórzy, kun leśnych, kun domowych, borsuków, wydr oraz niedźwiedzi brunatnych. Żyją tutaj również wilki oraz licznie występujące lisy.</p> <p>W lasach często można spotkać licznie występujące gryzonia m.in.: wiewiórki pospolite,</p>	x		

¹ Pomniki przyrody nieożywionej województwa podkarpackiego, Hanna i Roman Reszelowie, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016.

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

	badylarke, mysz leśną, mysz zaroślową, orzesznicę, koszatkę, mysz zaroślową. Na podmokłych terenach oraz nad Sanem występuje bóbr europejski. Na szlakach śródleśnych spotkać można: dziki, jelenie oraz sarny.			
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Dostęp do rzeki Sanu.		x	
wody podziemne	Liczne źródelka wody siarczanej, solanki.			x
gleby	Gleby ciężkie IV, V klasa, przeważają pastwiska.	x		
kopaliny	Brak.	x		
walory geotechniczne	Brak.	x		
Kulturowy				
walory architektury	Tradycyjna zabudowa. Kościół św. Antoniego w Lisznej.		x	
walory przestrzeni wiejskiej publicznej	Otwarta Strefa Aktywności, boisko sportowe do piłki nożnej, Dom Kultury, Biblioteka, zabytkowy Kościół, zabytkowe kapliczki.		x	
walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Przeważają domy murowane, jednorodzinne, zadbane i ogrodzone, wybudowane wzdłuż dróg głównej.	x		
zabytki i pamiątki historyczne	Kościół św. Antoniego w Lisznej – świątynia rzymskokatolicka pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego w Lisznej. Wzniesiony w latach 1936–1939. Wcześniej mieszkańcy wsi uczęszczali do parafii Rozesłania Apostołów w Mrzygłodzie. Od 27 lutego 1985 kościół stanowi filię parafii Wniebowstąpienia Pańskiego w Sanoku. Inicjatorem budowy kościoła był sanocki lekarz dr Antoni Dorosz, który przekonał mieszkańców wsi do wyboru miejsca wzniesienia świątyni w południowej części wsi, na zalesionym stoku, nieopodal istniejącego tam sanatorium. Pierwotnie kościół planowano wybudować w centrum wsi, przy głównej arterii. Projekt wykonał Kazimierz Osiński w podhalańskim typie. Budowę kierował Jan Gawlewicz z Sanoka. Kamień węgielny pod budowę kościoła wmurowano w 1936. Akt erekcyjny został dokonany przez ks. Sieradzkiego. Poświęcenia kościoła dokonał w 1939 ks. Antoni Porębski z parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku. Świątynia została ulokowana pośród lasu na wzgórzu w południowej części wsi, w sąsiedztwie sanatorium ufundowanego w okresie II Rzeczypospolitej przez Michalinę Mościcką, pierwszą damę Polski, małżonkę Prezydenta RP, Ignacego Mościckiego. Sanatorium miało w ofercie kąpiele wodne, dodatkowym atutem był szczególnie mikroklimat gór. Sanatorium zostało zniszczone przez Niemców w 1941. Pierwotnie ołtarz kościoła został wykonany przez żołnierzy 2 Pułku Strzelców Podhalańskich z Sanoka; obecny istnieje od 1991; w kościele znajduje się także Obraz Matki Boskiej Liszniańskiej, który został namalowany przez żołnierza ww. pułku.			x

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

	Przy świątyni jest dzwonnica oraz cmentarz. Na cmentarzu został ustanowiony pomnik poświęcony mieszkańcom wsi, ofiarom lat 1940-1945.			
osobliwości kulturowe	<p>Wieś o nazwie Leszna (Leśna) lokowana przed rokiem 1423. Jej właścicielami byli Wasyl i Iwan Maniowicz – potomkowie starej rodziny bojarskiej wymieniani później jako Leszczyńscy. Na przełomie XVII i XVIII w. we wsi funkcjonował dwór szlachecki. Wieś należała do dóbr królewskich.</p> <p>W 1873 wieś liczyła 429 mieszkańców. W połowie XIX wieku właścicielami posiadłości tabularnej w Lisznej byli spadkobiercy Medyńskiego i Rapfa. W tym czasie właścicielką została również Józefa Rapf, żona Jerzego. Pod koniec XIX większość arealu wsi należała do Fryderyka Adamowicza i Eugeniusza Grohmana. Parafia rzymskokatolicka dla tej wsi znajdowała się w Mrzygłodzie. W 1905 Jędrzej Biega posiadał we wsi obszar 74 ha. Właścicielem terenów w Lisznej był też Stanisław Nowak.</p> <p>Liszna słynna była z tzw. chmielników, w których uprawiano chmiel, upraw sadowniczych i pszczelarstwa oraz z rzemieślniczego wyrobu instrumentów muzycznych.</p> <p>W okresie międzywojennym w Lisznej istniały dwa sanatoria, w tym jedno fundacji Michaliny Mościckiej, pierwszej damy Polski, małżonki Prezydenta RP, Ignacego Mościckiego. Umożliwiała ono kąpiele wodne, wykorzystywano także mikroklimat gór. Sanatorium zostało zniszczone przez Niemców w 1941.</p> <p>Po 17 września 1939 wieś znalazła się w części powiatu okupowanego przez Sowieców. Była odgródzona od Sanoka – Linią Mołotowa. W lutym 1940 roku polscy mieszkańcy tej wsi zostali deportowani przez Rosjan w okolice Ostroga na Wołyniu do wsi Lachów. Lachów był do 17 września 1939 polską wsią, której mieszkańcy zostali następnie wysiedleni w głąb ZSRR. Latem 1943 w okresie tzw. rzezi wołyńskiej polscy wysiedleńcy z Lisznej zostali w okrutny sposób wymordowani przez UPA. Ci którzy ocalili uzyskali od władz niemieckich zgodę na powrót do rodzinnej wsi.</p>			x
miejsca, osoby i przedmioty kultu	<p>Pomnik znajdujący się na cmentarzu przy kościele w Lisznej, upamiętniający polskie ofiary rzezi wołyńskiej z Lisznej.</p> <p>W Lisznej ustanowiono kilka kapliczek przydrożnych. Jedna z nich, położona przy szkole podstawowej wraz z tablicą upamiętniającą ofiary reżimów totalitarnych w Lisznej 1939-1989.</p> <p>Druga pochodzi z 1901 roku ufundowana przez Marię i Wojciecha Wojnarowskich. Trzecia pochodząca z XIX wieku pierwotnie umiejscowiona pomiędzy dwoma drzewami. Czwarta z XIX wieku pierwotnie powstała na posesji Franciszka Rycyka.</p>			x
święta, odpusty, pielgrzymki	Tradycyjny odpust w czerwcu.			x

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

tradycje, obrzędy, gwara	Brak.	x		
legendy, podania i fakty historyczne	Legenda o „Zamczysku”.		x	
przekazy literackie	Wiersze autorstwa O. Łukaszwicza.	x		
ważne postacie i przekazy historyczne	O. Łukaszewicz, Prezydentowa Mościcka, zdjęcia z wmurowania kamienia węgielnego, Doktor Dorosz.		x	
specyficzne nazwy	Moczarki- potoczna nazwa części wsi, Rastowa- potoczna nazwa części wsi, Kopanina- potoczna nazwa części wsi, Zagrody- potoczna nazwa części wsi, Łaz- potoczna nazwa części wsi.	x		
specyficzne potrawy	Dziad z Babą – tradycyjna potrawa , Czyr - tradycyjna potrawa często podawana na śniadanie, Jabłczanka – tradycyjna zupa, Tarciaki – potrawa na bazie tartych ziemniaków zawijanych w liście kapusty i zapiekanych w piecu.		x	
dawne zawody	Stolarze, kowale, zdun, kołodziej, bednarz, drwal.	x		
zespoły artystyczne, twórcy	Zespół muzyczny „Lisznianie”.			x
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową	Tak	x		
działki pod domy letniskowe	Tak	x		
działki pod zakłady usługowe i przemysł	Tak	x		
pustostany mieszkaniowe	Tak	x		
pustostany poprzemysłowe	Brak.	x		
tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Kółko rolnicze, tradycyjne stodoły.	x		
Infrastruktura społeczna				
plac publicznego spotkań, festynów	Tak. Boisko do piłki nożnej.		x	
sale spotkań, świetlice, kluby	Tak. WDK, Biblioteka – Czytelnia.		x	
miejsca uprawiania sportu	Tak. OSA, boisko do piłki nożnej.		x	
miejsca rekreacji	Tak. Osa, boisko do piłki nożnej.		x	
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Przez miejscowość przechodzą szlaki górskie: <u>szlak czerwony</u> : Sanok – Olchowski Potok – Liszna – Orli Kamień (518 m) – G. Słonny – G. Słonna – G. Przysłup – Rakowa – Zawadka – G. Poręba. <u>szlak niebieski</u> : Sanok – Międzybrodzie – Orli Kamień – Liszna – Tyrawa Solna – Mrzygłód – Łodzina – Witryłów – Ulucz – Dobra – Kreców – Siemuszowa – Holuczków – Słonna (638 m) – Wujskie – Olchowce – Sanok.		x	
szkoły	Brak.	x		
przedszkola	Brak.	x		
biblioteki	Jest		x	
placówki opieki społecznej	Brak.	x		
placówki służby zdrowia	Brak.	x		
Infrastruktura techniczna				
wodociąg	Lokalny wodociąg.		x	
kanalizacja	Większość gospodarstw posiada kanalizację sanitarną zakończoną zbiornikami bez odpływu do odbiornika, typu szambo, skąd wywożone są		x	

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

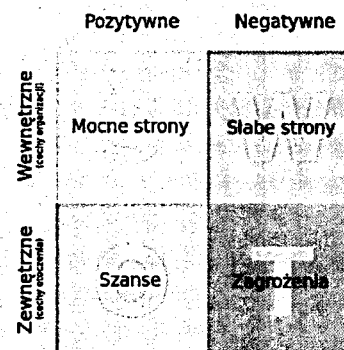
	okresowo do zbiorczej oczyszczalni ścieków.			
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Na terenie miejscowości drogi gminne są asfaltowane jednak o różnym standardzie. Drogi publiczne są oznakowane oraz oświetlone.		x	
chodniki, parkingi	Na terenie miejscowości brakuje parkingów z wyznaczonymi miejscami parkingowymi, mieszkańcy korzystają małych z nieutwardzonych placów przy Wiejskim Domu Kultury oraz Kościele. Przy drogach nie ma chodnika.		x	
przystanki	W miejscowości znajdują się 4 przystanki autobusowe.		x	
sieć telefoniczna i dostępność internetu	W miejscowości jest zasięg telefoniczny (stacjonarny) i słaby zasięg telefonii komórkowej ze wszystkich dostępnych sieci telefonicznych.		x	
telefon komórkowa	W miejscowości jest słaby zasięg telefoniczny ze wszystkich dostępnych sieci telefonicznych.		x	
inne	Brak.	x		
Gospodarka, rolnictwo				
miejsca pracy (gdzie, ile?)	ZWD TRAK-DREW - 1 Meblo - Max - 1 Zakład stolarski - 4	x		
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe. i ich produkty	Zakład stolarski - meble.	x		
gastronomia	Brak.	x		
miejsca noclegowe	Prywatne kwatery - 10 miejsc.	x		
gospodarstwa rolne	Kilkadziesiąt gospodarstw rolnych.	x		
uprawy hodowle	Owce, krowy mleczne, kury, pszczoły, sady owocowe, uprawy zbóż.	x		
możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Brak.	x		
zasoby odnawialnych energii	Bardzo dobre warunki do montażu paneli fotowoltaicznych - produkcja energii odnawialnej.	x		
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy				
środki udostępniane przez gminę	Sołectwo Liszna. W 2020 roku była to kwota 23 062,95 zł.		x	
środki wypracowywane	-	x		
Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki)				
Autorytety i znane postacie we wsi	Michał Mleczo - Konsult RP w ambasadzie w Izraelu. Miłosz Baran - mistrz Polski K1 Rules, vi-ce mistrz Polski Low-Kick, vi-vce mistrz Europy Kick Boxing, zdobywca pucharu świata w Kick Boxing, mistrz Polski w Oriental Rules. Kazimierz Pastuszczak - dyrektor administracyjny Teatru Grotoska w Krakowie, dyrektor administracyjny Piwnicy pod Baranami, aktor w Teatrze Pleonazmus.		x	
Krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	Iwan Filipczak- (ur. w Lisznej) jeden z wybitniejszych ukraińskich pisarzy XX wieku, historyk- beletrysta, współtwórca Muzeum „Bojkowszczyzna” w Samborze, gdzie pracował jako nauczyciel.	x		
Osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	Brak.	x		

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

Przedsiębiorcy, sponsorzy	ZWD TRAK-DREW Meblo - Max Zakład stolarski	x		
Osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościami informatycznych	Tak.		x	
Pracownicy nauki	Brak.	x		
Związki i stowarzyszenia	<ul style="list-style-type: none"> — Stowarzyszenie rozwoju wsi Liszna w Lisznej — KGW w Lisznej — Zespół muzyczny „Lisznianie” — Wspólnota Leśna „Dobro” wsi Liszna 			x
Kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	Współpraca z lokalnymi portalami Korso, e-sanok.		x	
Współpraca zagraniczna i krajowa	Współpraca ze Słowacją.		x	
Publikatory, lokalna prasa				
Książki, przewodniki	<p>Informacja o miejscowości pojawia się w następujących publikacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pomniki przyrody nieożywionej województwa podkarpackiego, Hanna i Roman Reszelowie, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016. — Gmina Sanok – przyjeźdź, zakochaj się, wróć!, Urząd Gminy Sanok. 		x	
Strony www	Brak.	x		

II. Analiza SWOT

Analiza SWOT

ANALIZA SWOT miejscowości Liszna

MOCNE	SŁABE
<ol style="list-style-type: none"> 1. plac zabaw dla dzieci 2. tradycje kulturowe (muzyczne) 3. architektura (kościół) 4. zespół muzyczny „Lisznianie” 5. aktywne KGW 6. budynek po byłej szkole (biblioteka) 7. istniejące boisko sportowe do piłki nożnej 8. dobra współpraca lokalnych liderów z samorządem gminy 9. zaangażowanie mieszkańców w prace na rzecz miejscowości 10. Otwarta Strefa Aktywności 11. zintegrowanie społeczności lokalnej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. słaba jakość dróg zarówno przy zabudowaniach jak i dróg „polnych”, które mogą być użytkowane jako trasy spacerowe, rowerowe, itp. 2. fatalna infrastruktura wod-kan 3. brak zagospodarowania miejsc użyteczności publicznej w tym terenie wokół Wiejskiego Domu Kultury 4. brak zagospodarowania istniejącego otoczenia budynku po szkole 5. brak miejsca do aktywnego wypoczynku dorosłych i dzieci 6. brak wyposażenia i zaplecza w WDK 7. brak miejsca do spotkań (festyny, spotkania integracyjne, mini koncerty i występy plenerowe) w plenerze 8. brak placów utwardzonych, parkingów 9. brak miejsca w plenerze do organizacji spotkań i niewielkich imprez integrujących mieszkańców miejscowości - wielofunkcyjny i wielozadaniowy plac wyposażony w obiekty małej architektury 10. niewielka integracja mieszkańców z grupą aktywnie działającą na rzecz miejscowości 11. niski poziom samoorganizacji społecznej 12. niski poziom obsługi turystycznej, brak doświadczenia w zakresie tworzenia rynku turystycznego i agroturystycznego oraz promocji walorów przyrodniczo-kulturowych 13. brak oferty spędzania wolnego czasu / młodzież/dzieci/dorośli 14. brak tablic, znaków, informacji promujących bogatą historię miejscowości 15. brak możliwości organizacji zajęć w czasie wolnym z powodu braku odpowiedniej infrastruktury

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

	<ul style="list-style-type: none"> 16. zły stan kapliczek (postępująca ich degradacja) 17. strach przed działalnością na własnych rachunek 18. brak możliwości zbytu produktów rolnych po opłacalnej cenie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. szlaki turystyczne 2. malownicze położenie 3. złoża wód leczniczych 4. bliskość rzeki San 5. mikroklimat (zbliżony do warunków w Truskawcu) 6. możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację potrzebnych inwestycji 7. stworzenie miejsc pracy 8. poprawa bytu mieszkańców 9. podniesienie walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi 10. atrakcyjne turystycznie tereny 11. doposażenie WDK 12. odpowiednia promocja (m.in. foldery, ulotki, materiały multimedialne) 13. odtworzenie infrastruktury komunikacyjnej 14. zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu miejscowości (w tym dzieci i młodzieży) 15. dobra współpraca między lokalnymi liderami a samorządem gminy 16. pozyskanie środków zewnętrznych 17. wzrost aktywności społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) 	<ul style="list-style-type: none"> 1. migracja młodych ludzi do miast i poza granice 2. niewiele miejsc pracy w sektorze MSP 3. brak środków zewnętrznych 4. groźba pogłębiania się problemów społecznych w przypadku braku realizacji planowanych przedsięwzięć 5. słaba jakość dróg gminnych zarówno przy zabudowaniach jak i dróg „polnych”, które mogą być użytkowane jako trasy spacerowe, rowerowe, itp. 6. wzrost opłat i wydatków związanych z życiem i funkcjonowaniem mieszkańców, 7. wyludnienie miejscowości, migracja młodzieży 8. zmieniające się przepisy i akty prawne 9. nieuzyskanie dofinansowań zewnętrznych na realizację projektów 10. możliwość niedoszacowania kosztów oraz wzrost cen usług związanych z planowanymi pracami 11. brak możliwości zbytu produktów rolnych po opłacalnej cenie zbyt duża liczba osób utrzymująca się z rolnictwa/ malejąca liczba 12. strach przed pracą na własny rachunek 13. utrudnione możliwości rozwoju lokalnych organizacji ze względu na słabe zaplecze techniczne i wyposażenie

III. Analiza potencjału rozwojowego wsi

Analiza potencjału rozwojowego wsi Liszna

SILNE STRONY	SZANSE
SLABE STRONY	ZAGROŻENIA

(+) -

-4

13

8	10
3	2

3	4
9	2

Standard życia
(warunki materialne)

Jakość życia
(warunki niematerialne i duchowe)

(+) -
otoczenie nie sprzyja
obszar silny

(+) +
obszar silny
otoczenie sprzyja

Tożsamość wsi
i wartości życia wiejskiego

5

5	4
2	2

Byt
(warunki ekonomiczne)

(+) -
obszar silny
otoczenie nie sprzyja

1	1
2	2

-2

(+) +
obszar silny
otoczenie sprzyja

IV. Wizja odnowy i rozwoju wsi

Wizja odnowy i rozwoju wsi Liszna

Wieś Liszna to atrakcyjnie i malowniczo położona miejscowość ze znaczącym potencjałem rozwojowym. Miejscowość jest otwarta na turystów z różnych regionów polski i świata. Wioska kultywuje tradycje swych przodków poprzez działalność stowarzyszeń i grup społecznych takich jak KGW i Zespół „Lisznianie”. Priorytetem mieszkańców jest rozwój nowoczesnej infrastruktury technicznej, sportowo-rekreacyjnej, kulturowej oraz zagospodarowanie miejscowości.

Wieś Liszna – wieś stawiająca na zrównoważony rozwój przy zachowaniu szacunku wobec tradycji i kultury regionu !!!

V. Plan działań priorytetowych

Kluczowy problem	Propozycja projektu (nazwa)	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
		Organizacyjne	Finansowo		
<p>Słabo zagospodarowana przestrzeń publiczna, brak zadaszzonego, wyposażonego miejsca na świeżym powietrzu pozwalającego na organizację spotkań, imprez przy uwzględnieniu zmiennych warunków pogody np. upał lub deszcz (brak altany dodatkowo wyposażonej np. w elementy małej architektury oraz przyjazne przyrodzie zagospodarowanie przestrzeni: miododajne nasadzenia np. motyle krzewy - budleja, zioła, budki lęgowe dla ptaków, domki i hotele dla owadów czy domki dla jeży).</p>	<p>Budowa ogólnodostępnej EKO ALTANY wyposażonej w elementy małej architektury oraz przyjazne przyrodzie zagospodarowanie przestrzeni.</p>	Tak	Nie	50 pkt.	I
<p>Słabo zagospodarowana przestrzeń publiczna, brak miejsca gdzie można organizować spotkania plenerowe, brak odpowiedniego uniwersalnego, utwardzonego placu rekreacyjno – sportowego wraz z dodatkowym wyposażeniem (boisko do piłki siatkowej wraz z małą architekturą tj. koszami, oświetleniem, ławeczkami, ogrodzeniem). Boisko będzie mogło pełnić także funkcje sceny.</p>	<p>Zagospodarowanie i wyposażenie w małą architekturę wielofunkcyjnego placu.</p>	Tak	Nie	49 pkt.	II

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

Brak zagospodarowania i wyposażenia Wiejskiego Domu Kultury (m.in. brak naczyń, sprzętu AGD, reszo).	Wyposażenie WDK w Lisznej.	Tak	Nie	47 pkt.	III
Brak zagospodarowania i wyposażenia Wiejskiego Domu Kultury (zakup stołów i krzeseł do WDK).	Wyposażenie WDK w Lisznej.	Tak	Nie	45 pkt.	IV
Brak zagospodarowania placu przy Wiejskim Domu Kultury (utwardzony plac wokół budynku).	Zagospodarowanie placu wokół WDK w Lisznej na cele związane z organizacją i prowadzeniem imprez plenerowych.	Tak	Nie	43 pkt.	V

Liczba planowanych zadań: 5

Reprezentacyjna liczba osób reprezentująca sołectwo uczestnicząca w głosowaniu : 10

VI. Plan i Program Odnowy Wsi

Plan i Program Odnowy Wsi Liszna na lata 2021-2025

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju	
1. Cele jakie musimy osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi	2. Co nam pomoże osiągnąć cel?		3. Co nam może przeszkodzić?	
	ZASOBY Czego użyjemy?	ATUTY Silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Stabe strony jakie wyeliminujemy ZAGROŻENIA Czego unikniemy?	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO				
<ul style="list-style-type: none"> — Kulturowanie tradycji religijnych, historycznych — Zachowanie tradycji i pamięci wraz z posiadanymi zasobami — Zachowanie i kulturowanie lokalnych tradycji związanych z życiem miejscowości 	<ul style="list-style-type: none"> — WDK, Lokalne zasoby gospodarcze, lokalowe i społeczne KGW, Biblioteka Gminna (filia Liszna) — bogata historia miejscowości. 	<ul style="list-style-type: none"> 2. tradycje kulturowe (muzyczne) 3. architektura (kościół) 4. zespół muzyczny „Lisznianie” 5. aktywne KGW 6. budynek po byłej szkole (biblioteka) 10. atrakcyjne turystycznie tereny 11. doposażenie WDK 12. odpowiednia promocja (m.in. foldery, ulotki, materiały multimedialne) 16. pozyskanie środków zewnętrznych 	<ul style="list-style-type: none"> 14. brak tablic, znaków, informacji promujących bogatą historię miejscowości 16. zły stan kapliczek (postępująca ich degradacja) 4. groźba pogłębienia się problemów społecznych w przypadku braku realizacji planowanych przedsięwzięć 13. utrudnione możliwości rozwoju lokalnych organizacji ze względu na słabe zaplecze techniczne i wyposażenie 	<ul style="list-style-type: none"> — Odrestaurowanie i zadbanie o kapliczki na terenie miejscowości Liszna. — Ustawienie tablic informacyjnych na temat bogatej historii miejscowości. — Promocja miejscowości jako miejsca przyjaznego turystom poprzez wydanie folderów/ ulotek, materiałów multimedialnych.
B. STANDARD ŻYCIA				
<ul style="list-style-type: none"> — Poprawa atrakcyjności i estetyki wiejskich obiektów publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> — Lokalni liderzy, KGW — Samorząd Gminy Sanok 	<ul style="list-style-type: none"> 8. dobra współpraca lokalnych liderów z samorządem gminy 9. zaangażowanie 	<ul style="list-style-type: none"> 3. brak zagospodarowania miejsc użyteczności publicznej w tym terenu wokół Wiejskiego Domu 	<ul style="list-style-type: none"> — Budowa ogólnodostępnej EKO ALTANY wyposażonej w elementy mafej architektury oraz przyjazne przyrodzie zagospodarowanie przestrzeni.

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

<p>— Zagospodarowanie terenów wokół budynków użyteczności publicznej (Dom Kultury, Biblioteka).</p> <p>— Utworzenie miejsca spotkań, organizacji mniejszych imprez dla dzieci, młodzieży i mieszkańców</p> <p>miejscowości (altana wyposażona w elementy małej architektury oraz przyjazne przyrodzie zagospodarowanie przestrzemi - miododajne nasadzenia np. motyle krzewy - budleja, zioła, budki lęgowe dla ptaków, domki i hotele dla owadów czy domki dla jeży)</p> <p>— Utworzenie miejsca spotkań, organizacji mniejszych imprez dla dzieci, młodzieży i mieszkańców</p> <p>miejscowości wielofunkcyjnego placu sportowo - rekreacyjnego.</p> <p>— Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców</p> <p>miejscowości poprzez budowę altany wyposażonej w elementy małej architektury oraz</p>	<p>— Budynki użyteczności publicznej wraz z dostępną infrastrukturą</p>	<p>mieszkańców w prace na rzecz miejscowości</p> <p>7. istniejące boisko mikroklimat (zblizony do warunków w Truskawcu)</p> <p>16. pozyskanie środków zewnętrznych</p> <p>8. poprawa bytu mieszkańców</p> <p>17. wzrost aktywności społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży)</p> <p>9. podniesienie walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi</p>	<p>Kultury</p> <p>4. brak zagospodarowania istniejącego otoczenia budynku po szkole</p> <p>5. brak miejsca do aktywnego wypoczynku dorosłych i dzieci</p> <p>6. brak wyposażenia i zaplecza w WDK</p> <p>7. brak miejsca do spotkań (festyny, spotkania integracyjne, mini koncerty i występy plenerowe) w plenerze</p> <p>8. brak placów utwardzonych, parkingów</p> <p>brak miejsca w plenerze do organizacji spotkań i niewielkich imprez integrujących mieszkańców</p> <p>miejscowości</p> <p>10. niewielka integracja mieszkańców z grupą</p> <p>13. brak oferty spędzania wolnego czasu / młodzież / dzieci / dorośli</p> <p>15. brak możliwości organizacji zajęć w czasie wolnym z powodu braku odpowiedniej infrastruktury</p> <p>4. groźba pogłębiania się problemów społecznych w przypadku braku realizacji planowanych przedsięwzięć</p> <p>13. utrudnione możliwości rozwoju lokalnych organizacji ze względu na słabe zaplecze techniczne i wyposażenie</p>	<p>— Zagospodarowanie i wyposażenie oraz małą architekturę wielofunkcyjnego placu sportowo - rekreacyjnego.</p> <p>— Wyposażenie WDK w Lisznej.</p> <p>— Zagospodarowanie placu wokół WDK w Lisznej na cele związane z organizacją i prowadzeniem imprez plenerowych.</p>
--	---	--	--	---

<p>przyjazne przyrodzie zagospodarowanie przestrzeni (miododajne nasadzenia np. motyle krzewy - budleja, zioła, budki lęgowe dla ptaków, domki i hotele dla owadów czy domki dla jeży) — Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu w plenerze dla mieszkańców miejscowości poprzez przygotowanie i wypożyczenie wielofunkcyjnego placu sportowo - rekreacyjnego — Poprawa możliwości funkcjonowania Koła Gospodyń Wiejskich poprzez wyposażenie świetlicy w Domu Kultury — Wzbogacenie oferty rekreacyjno - sportowej poprzez utworzenie wielofunkcyjnego placu sportowo - rekreacyjnego</p>				
<p>C. JAKOŚĆ ŻYCIA — Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości poprzez montaż tablic informacyjnych, — Integracja społeczności lokalnej poprzez organizację imprez</p>	<p>— Infrastruktura dostępna w miejscowości — Działające na terenie miejscowości organizacje i lokalni liderzy</p>	<p>1. plac zabaw dla dzieci 2. tradycje kulturowe (muzyczne) 3. architektura (kościół) 4. zespół muzyczny „Lisznie” 5. aktywne KGW 6. budynek po byłej szkole (biblioteka)</p>	<p>10. niewielka integracja mieszkańców z grupą aktywnie działającą na rzecz miejscowości 13. brak oferty spędzania wolnego czasu / młodzież / dzieci / dorośli</p>	<p>— Montaż tablic informacyjnych ukazujących walory historyczne, przyrodnicze i kulturowe miejscowości, odrestaurowanie pomnika i zagospodarowanie centrum miejscowości — Organizacja imprez plenerowych na terenie miejscowości, podczas imprez dostępne będą stosika promocyjne ukazujące walory miejscowości i całej</p>

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

<p>plenerowych. — Organizacja zajęć i warsztatów zarówno stacjonarnych jak w plenerze - np. rękodzieło, kulinaria, fitness, rumba.</p>		<p>7.istniejące boisko dobra współpraca lokalnych liderów z samorządem gminy 9.zaangażowanie mieszkańców w prace na rzecz miejscowości 8.poprawa bytu mieszkańców 9.podniesienie walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi 6.pozyskanie środków zewnętrznych 14.zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu miejscowości (w tym dzieci i młodzieży) 2.malownicze położenie 1.szlaki turystyczne 3.złoża wód leczniczych 4.bliskość rzeki San 5.mikroklimat (zbliżony do warunków w Truskawcu) 6.możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację potrzebnych inwestycji</p>	<p>14.brak tablic, znaków, informacji promujących bogatą historię miejscowości 4.groźba pogłębiania się problemów społecznych w przypadku braku realizacji planowanych przedsięwzięć 13.utrudnione możliwości rozwoju lokalnych organizacji ze względu na słabe zaplecze techniczne i wyposażenie</p>	<p>gminy a trwające na stoiskach warsztaty zintegrują społeczność i wypromują miejscowość wśród turystów i zaproszonych gości.</p>
<p>D. BYT — Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. — Rozwój rynków zbytu produktów rolnych po atrakcyjnych cenach.</p>	<p>— Budynki użyteczności publicznej — Plac w przestrzeni publicznej oraz plac przy budynkach</p>	<p>9.zaangażowanie osób działających w lokalnych stowarzyszeniach oraz dobra współpraca lokalnych liderów 14.zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu miejscowości</p>	<p>17.strach przed działalnością na własnych rachunek 18.brak możliwości zbytu produktów rolnych po opłacalnej cenie 12.strach przed pracą na własny rachunek 7.wyludnienie</p>	<p>— Organizacja spotkań, szkoleń, pogadarek na temat praw, sposobów i obowiązków podczas prowadzenia działalności na własny rachunek.</p>

Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2021-2025

			miejscowości, migracja młodzieży	
--	--	--	-------------------------------------	--

Tabela: Hierarchia obszarów Planu i Programu Odnowy Wsi.

Lp.	Obszar Planu i Programu Odnowy Wsi	Suma wszystkich barier i zagrożeń	Miejsce w hierarchii
1.	B. STANDARD ŻYCIA	14	I
2.	C. JAKOŚĆ ŻYCIA	6	II
3.	A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO	4	III
4.	D. BYT	4	IV

W kolumnie suma wszystkich barier i zagrożeń należy podać liczbę wymienionych barier i zagrożeń w Planie i Programie Odnowy Wsi, który jest zgodny z analizą SWOT. Obszary w ramach których, występuje większa liczba barier i zagrożeń koniecznych do zniwelowania decydują o miejscu w hierarchii zadań i projektów planowanych do realizacji.

VII. Dokumentacja fotograficzna miejscowości Liszna.

Kościół w Lisznej.

Wnętrze Kościoła w Lisznej.

Kapliczka w Lisznej.

2021.01.14 10:00:00
2021.01.14 10:00:00
2021.01.14 10:00:00

Kapliczka w Lisznej.

Tradycyjna chata.

WDK w Lisznej.

Zespół w Lisznej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Sanok
Tadeusz Wojtas